

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Ο ρόλος του εκπαιδευτή ευπαθών κοινωνικών ομάδων

Ελισάβετ Λαζαράκου
Επίκουρη Καθηγήτρια
Ε.Κ.Π.Α.

Ο Paulo Freire, σε μια συνέντευξη του το 1987 στη Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης, μίλησε για μία από τις εμπειρίες του που τον συγκίνησε βαθιά:

«στις αρχές της δεκαετίας του '50 [...] αισθανόμουν ταυτισμένος με τις ιδέες του παιδαγωγού Piaget. Σε μια συζήτηση με γονείς και μαθητές έκανα μια διάλεξη με θέμα τις τιμωρίες που δεν πρέπει να επιβάλλονται στα παιδιά [...] στη Ρεσίφε ένας μέρος της Βραζιλίας όπου οι σωματικές ποινές είναι πολύ συχνές. Το ακροατήριο με άκουγε σιωπηλό μέχρι που σηκώθηκε ο πατέρας ενός μαθητή και είπε ... «με την άδεια σας, δάσκαλε, θα κάνω μια περιγραφή του σπιτιού όπου ο κύριος ζει με την οικογένεια του [...] πρέπει να είναι ένα ανεξάρτητο σπίτι [...] με μεγάλη αυλή στο βάθος [...] πρέπει να έχει ένα μεγάλο δωμάτιο για τα κορίτσια και ένα άλλο για τα αγόρια [...] ο κύριος και η κυρία πρέπει να έχουν το δικό τους δωμάτιο [...] στο δικό μου το σπίτι είμαστε εννιά [...] όλοι σε ένα δωμάτιο [...] όταν γυρίζω από τη δουλειά όλοι κλαίνε [...] αυτό που δεν είναι άρρωστο κλαίει από πείνα, όλα από το κρύο [...] δεν έχουν φάρμακα ούτε φαγητό [...] πώς να τα κάνω να σωπάσουν δάσκαλε [...] με το ξύλο δάσκαλε [...] με συζήτηση δεν πετυχαίνεις τίποτα δάσκαλε». Ο Freire συνεχίζει [...] «μια πραγματικότητα πολύ σκληρή με χτύπησε εκείνη την ημέρα [...] θεωρώ εκείνον τον άνθρωπο έναν από τους δασκάλους μου».

Βρεθήκατε ποτέ αντιμέτωποι ως εκπαιδευτές ή ως εκπαιδευτικοί με μία πραγματικότητα πολύ διαφορετική από τη δική σας ή νιώσατε ότι πήρατε από ένα εκπαιδευόμενο σας ένα σημαντικό μάθημα; Ποιος είναι ο ρόλος του εκπαιδευτή μελών ευπαθών ομάδων;

Πώς βλέπουν οι
εκπαιδευόμενοι τον
εκπαιδευτή;

Πώς βλέπει ο
εκπαιδευτής τους
επαιδευομένους;

Πώς βλέπουν οι εκπαιδευόμενοι τον εκπαιδευτή;

- ως πηγή γνώσης
- ως πηγή ανακούφισης
- ως πρότυπο
- ως σύμβουλο
- ως θεραπευτή
- ως κριτή
- ως φορέα εξουσίας
- ...

Σύμφωνα με την εμπειρία σας ως εκπαιδευτών ενηλίκων, είχατε εκπαιδευομένους που ανήκαν σε ευπαθείς ομάδες;

Μπορείτε να σκεφτείτε κάποια στερεότυπα που επικρατούν ή που έχετε εσείς για τις ομάδες αυτές;

Πώς διαμορφώθηκαν οι παραδοχές που είχατε για τη συγκεκριμένη ομάδα;

Είχατε στο παρελθόν παραδοχές οι οποίες σήμερα έχουν αλλάξει;

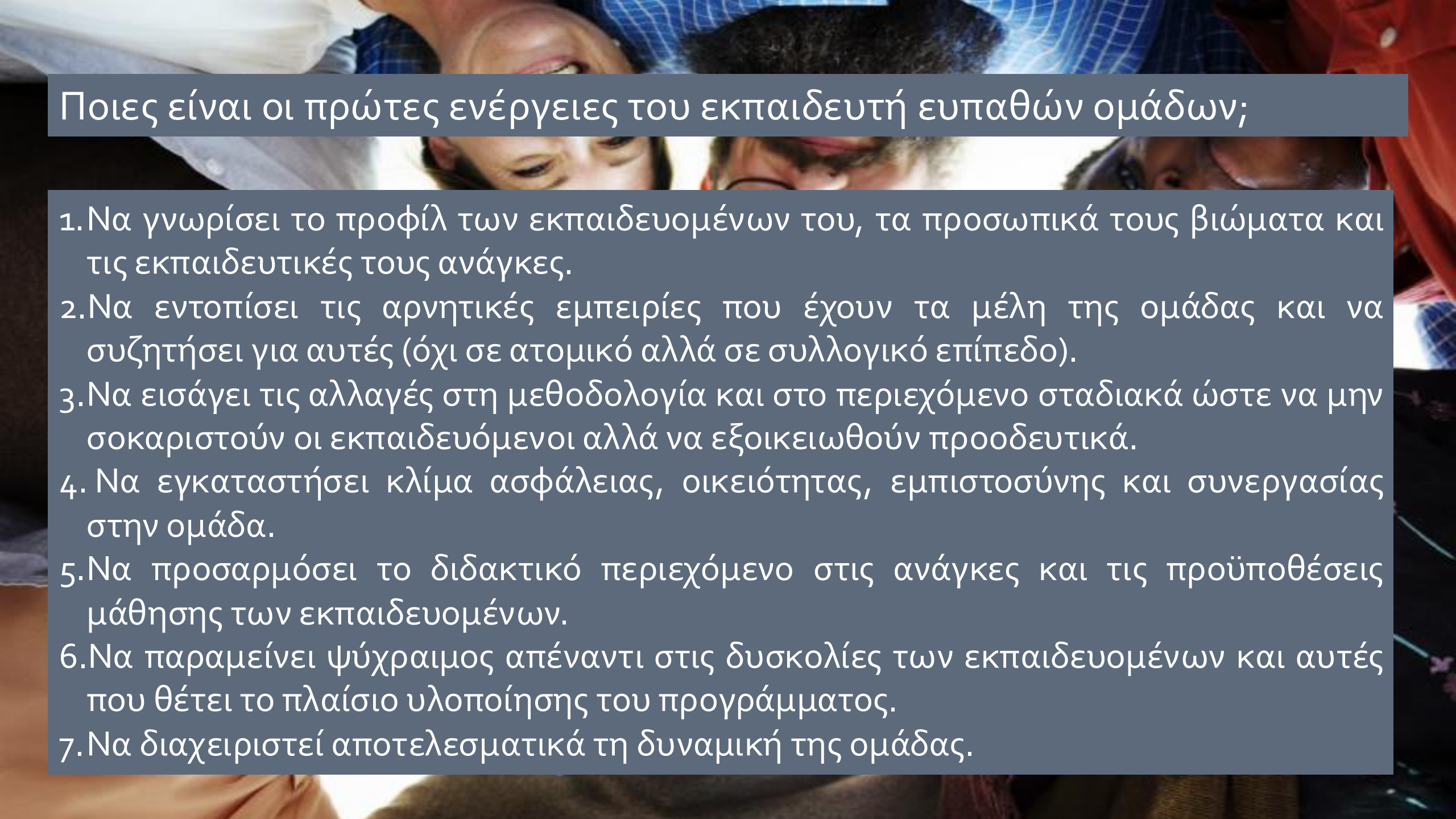
Πώς βλέπει ο εκπαιδευτής τους επαιδευομένους;

- Τα άτομα που λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα είναι εκ φύσεως τους τεμπέληδες.
- Τα άτομα χρήστες ουσιών θα πρέπει να φυλακίζονται.
- Οι έφηβες μητέρες δεν μπορούν να μεγαλώσουν σωστά τα παιδιά τους.
- Οι αλλοδαποί ευθύνονται αρκετά για την ανεργία .
- Τα άτομα με σοβαρές ψυχικές διαταραχές είναι επικίνδυνα.
- Οσο κάποιος γερνά γίνεται ξανά μωρό.
- Θα πρέπει να λυπόμαστε τα άτομα με αναπηρίες.
- Οι γυναίκες-θύματα κακοποίησης είναι υπεύθυνες, ως έναν βαθμό, για την κακοποίησή τους.
- Οι νέοι με παραβατική συμπεριφορά σχεδόν πάντοτε καταλήγουν να γίνουν εγκληματίες στην ενήλικη ζωή τους.

**Κατά πόσο
συμφωνείτε
με τις θέσεις
αυτές;**

Ποιες είναι οι πρώτες ενέργειες του εκπαιδευτή ευπαθών ομάδων;

1. Να γνωρίσει το προφίλ των εκπαιδευομένων του, τα προσωπικά τους βιώματα και τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες.
2. Να εντοπίσει τις αρνητικές εμπειρίες που έχουν τα μέλη της ομάδας και να συζητήσει για αυτές (όχι σε ατομικό αλλά σε συλλογικό επίπεδο).
3. Να εισάγει τις αλλαγές στη μεθοδολογία και στο περιεχόμενο σταδιακά ώστε να μην σοκαριστούν οι εκπαιδευόμενοι αλλά να εξοικειωθούν προοδευτικά.
4. Να εγκαταστήσει κλίμα ασφάλειας, οικειότητας, εμπιστοσύνης και συνεργασίας στην ομάδα.
5. Να προσαρμόσει το διδακτικό περιεχόμενο στις ανάγκες και τις προϋποθέσεις μάθησης των εκπαιδευομένων.
6. Να παραμείνει ψύχραιμος απέναντι στις δυσκολίες των εκπαιδευομένων και αυτές που θέτει το πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος.
7. Να διαχειριστεί αποτελεσματικά τη δυναμική της ομάδας.